

2018-01-25
N2018/00533/FÖF**Näringsdepartementet**Tillväxtverket
Box 4044
102 61 Stockholm

Uppdrag att genomföra ett program för ett robotlyft riktat till små och medelstora industriföretag

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Tillväxtverket att, i enlighet med vad som anges under rubriken uppdraget nedan, utveckla ett program för att främja automation och robotisering inom små och medelstora industriföretag. Syftet med uppdraget är att stödja små och medelstora företag i Sverige att öka automationen av sin produktion samt därigenom utveckla sitt produktionssystem och på sikt sin konkurrenskraft.

Vid genomförandet av uppdraget ska Tillväxtverket samverka med Verket för innovationssystem (Vinnova), Almi Företagspartner AB, Research Institutes of Sweden (RISE), Swerea AB samt relevanta högskolor och universitet. Tillväxtverket ska dessutom samverka med Myndigheten för tillväxtpolitiska analyser och utvärderingar för att skapa goda möjligheter till utvärdering och lärande från genomförandet.

Tillväxtverket får för uppdragets genomförande rekvirera 20 miljoner kronor för 2018. Vidare beräknas att ytterligare 30 miljoner kronor avsätts för ändamålet 2019, 30 miljoner kronor för 2020 och 30 miljoner kronor för 2021. Högst sju procent av medlen får användas till programanknutna kostnader. Medlen ska rekvireras från Kammarkollegiet senast den 15 februari 2018 och därefter senast den 15 mars respektive år. Utgifterna ska belasta det under utgiftsområde 24 Näringsliv uppförda anslaget 1:5 Näringsutveckling m.m., anslagsposten 1 Näringsutveckl – del till Kammarkollegiet. Ej förbrukade medel ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2022 på bankgirokonto 5052-5781, med angivande av detta besluts diarienummer.

Under genomförande av uppdraget får Tillväxtverket bevilja stöd enligt de bestämmelser som gäller enligt förordningen (2015:210) om statligt stöd för att regionalt främja små och medelstora företag.

Uppdraget ska delredovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) den 20 augusti 2018 och därefter årligen senast den 30 mars. Slutredovisning av uppdraget ska ske till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 30 mars 2022.

Uppdraget

Tillväxtverket ska utveckla ett program för att främja automatisering och robotisering inom små och medelstora företag i industrin.

Programmet ska utformas för att främja automation inom alla delar av industrin. Programmet ska nå ut till ett betydande antal företag med god geografisk spridning och bidra till att företagen ökar sina kunskaper om användning av och investeringar i automationslösningar. Det långsiktiga målet är att företagen i målgruppen utvecklar sina produktionssystem och därigenom förbättrar sin konkurrenskraft.

Programmet ska bygga vidare på lärdomar från arbetet i Digitaliseringslyftet, regionala projekt som bedrivits med detta syfte såsom Automationsutmaningen och Produktionslyftet.

Uppdraget ska genomföras i två huvudsakliga spår. En mindre del av uppdraget ska genomföras genom att arbeta med intermediärer och grupper av företag runtom i landet för att samla grupper av företag och för dem synliggöra möjligheter med moderna automations- och robotlösningar. En större del av uppdraget ska genomföras genom automationsstöd till enskilda företag, exempelvis i form av en check, som ska kunna användas för att finansiera relevanta tjänster som ska underlätta för företagen att gå vidare med investeringar i automationslösningar eller på annat sätt bidra till automationen av produktionen.

Genomförandet av uppdraget ska samordnas och koordineras nära med genomförandet av Digitaliseringslyftet (dnr N2016/06499/FÖF).

Följande aspekter ska vara vägledande för automationsstödet:

- Automationsstödet ska utformas och fördelas så att god additionalitet uppnås. Det kan exempelvis ske genom att få företagen att öka storleken

- på automationssatsningar, tidigarelägga satsningar eller öka kvaliteten i satsningarna, jämfört med vad som annars hade varit fallet.
- Tillväxtverket ska verka för en mångfald av företag som levererar de tjänster som finansieras med automationsstödet. Tillväxtverket ska även etablera rutiner för att främja hög kvalitet i de tjänster som delfinansieras.
 - Inför utformningen av automationsstödet ska Tillväxtverket föra dialog med och inhämta erfarenheter från företag med behov av automationsinsatser, företag som framgångsrikt har genomfört satsningar på automation, företag som levererar rådgivningstjänster inom automation, företag som levererar automationslösningar och regionala aktörer med relevant erfarenhet i olika delar av landet – såsom aktörer med regionalt utvecklingsansvar.

Tillväxtverket ska arbeta för att systematiskt tillvarata de möjligheter till lärande som finns i uppdraget. Därför ska myndigheten bland annat följa vilka företag som nyttjar stödet, vad de nyttjar stödet till och vilka som tillhandahåller tjänster som finansieras med stödet. Myndigheten ska också löpande följa upp hur företagen som nyttjat stödet agerar efter att man köpt en tjänst och hur de utvecklas.

Vid genomförandet av uppdraget ska myndigheten inhämta och utbyta erfarenheter med aktörer i andra länder som ligger i framkant när det gäller att främja automation och robotik i små och medelstora företag. I detta ingår också att bistå Regeringskansliet (Näringsdepartementet) i internationella samarbeten på samma tema.

Skälen för regeringens beslut

Den snabba utvecklingen som sker genom ökad digitalisering, automatisering och robotisering liksom ökade krav på miljöprestanda och resurseffektivitet skapar stora möjligheter. Samtidigt som effektivisering kan stärka många företags konkurrenssituation finns utmaningar inte minst för de små och medelstora företagen. De mindre företagen har oftast mindre resurser och inte alltid kännedom om hur automation och robotisering skulle kunna bidra till att stärka deras utveckling samt hur en utveckling skulle kunna ske.

Många industriella verksamheter är i behov av kunskap för att arbeta mer effektivt med moderna automationslösningar, liksom att utveckla de digitala

möjligheterna i sin verksamhet. Analys av data kopplad till den egna verksamheten kan t.ex. leda till möjligheter att optimera produktionsprocesser.

Automation innebär att intelligenta maskiner, mjukvara och moderna produktionsmetoder kompletterar och förstärker människans arbete, till exempel genom att ta över repetitiva, tunga och farliga uppgifter. Därigenom kan både kvalitet och säkerhet öka, samtidigt som produktionen blir mer resurseffektiv. Automationssystem är ofta komplexa med stora datanätverk, sensorer och visualisering av komplex processinformation i realtid.

Automation kan se olika ut beroende på vilken industri som den appliceras på. Det kan vara robotar eller avancerade styrsystem som står för automationen. Robotar utför ofta repetitiva moment medan styr- och kontrollsystem som behövs för produktion och styrning av verksamheter utgör en bred blandning av datorer och programvaror som i sin tur övervakar, manövrerar och koordinerar olika mekaniska och elektriska produkter som finns i produktionsflödet.

Att utnyttja möjligheter till robotisering och automatisering av produktionsflödet är idag nödvändigt för att företag inom industrin ska kunna vara internationellt konkurrenskraftiga. Enligt statistik från Eurostat har endast en dryg tiondel av svenska tillverkande företag en avancerad nivå av digitalisering och automation, vilket är lägre än andra nordeuropeiska länder.¹ Undersökningar från International Federation of Robotics visar vidare att robottätheten hos små företag och småserietillverkare är låg.² Svensk fordonsindustri ligger relativt väl till enligt statistiken, men i andra delar av svensk industri finns arbete att göra när det gäller att ta vara på möjligheterna med modern automation och robotisering.

Lägre priser och utvecklad teknik gör samtidigt att robotarna idag blivit allt mer tillgängliga, mer kapabla och lättare att använda. Genom tekniska landvinningar har också nya automationslösningar utvecklats, såsom kollaborativa robotar som kan arbeta säkert sida vid sida med människor. Potentialen har därmed ökat väsentligt även för företag där det tidigare varit utmanande att införa automationslösningar. Detta återspeglas också i

¹ Nordiska ministerrådet - Digitalisation and automation in the Nordic manufacturing sector: – Status, potentials and barriers.

² International Federation of Robotics (2017) World Robotics Report 2017.

utvecklingen hos länder såsom Danmark, som uppvisat en snabb robotiseringstakt under de senaste åren.

Tidigare har ett par mindre satsningar genomförts för att främja automation i industriföretag i landet. Ett intressant sådant exempel är Automationsutmaningen – en pilotsatsning med målsättningen att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag inom svensk tillverkningsindustri, som finansierades av Tillväxtverket. Satsningen syftade till att stödja framförallt mindre företag att sänka robottröskeln, det vill säga underlätta för dem att använda robotar för att automatisera hela eller delar av sin produktion, och på så sätt göra dem mer konkurrenskraftiga.

På regeringens vägnar

Mikael Damberg

Johan Harvard

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM och INRÅD

Utrikesdepartementet/FH

Finansdepartementet/BA

Utbildningsdepartementet/F, UH och GV

Miljö- och energidepartementet/KL

Näringsdepartementet/IFK, FÖF, KSR, D och FF

Bolagsverket

Kammarkollegiet

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Verket för innovationssystem

Almi Företagspartner AB

Research Institutes of Sweden (RISE)

Sveriges kommuner och landsting (SKL)

Swerea AB